

5. Pecyna M. *Ustawa o sprzedaży konsumenckiej. Komentarz. Warszawa: Wolters Kluwer, 2007. 256 s.*

6. Kolodziej A. *Konsumenckie prawo odstąpienia od umowy sprzedaży rzeczy. Warszawa: LexisNexis, 2006. 255 s.*

УДК 347.5

Слома В. М.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права і процесу
Тернопільський національний економічний університет*

СОЛІДАРНА МНОЖИННІСТЬ СУБ'ЄКТІВ У ЗОБОВ'ЯЗАННЯХ ІЗ ЗАПОДІЯННЯ ШКОДИ

Відповідно до ч. 1 ст. 1166 ЦК України майнова шкода, завдана неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю особистим немайновим правам фізичної або юридичної особи, а також шкода, завдана майну фізичної або юридичної особи, відшкодовується в повному обсязі особою, яка її завдала.

Як впливає зі змісту даної статті між сторонами виникають зобов'язальні правовідносини із заподіяння шкоди. Зобов'язання із заподіяння шкоди – це правовідношення, в силу якого одна сторона (потерпілий, кредитор) вправі вимагати відшкодування заподіяної їй шкоди, а інша сторона (боржник) зобов'язана відшкодувати заподіяну шкоду у повному обсязі [2, 35].

У зобов'язаннях з відшкодування шкоди на стороні кредитора та/або боржника може бути декілька осіб, що призводить до виникнення множинності. Як зазначає Г.Г. Гриценко, метою (призначенням) норм про множинність осіб у зобов'язанні є виконання трьох завдань: визначення обсягу прав та обов'язків кількох кредиторів (боржників), тобто розподілу між ними об'єкта зобов'язання; визначення порядку виконання зобов'язання; забезпечення відносної самостійності тих осіб, які утворюють множинність, у відносинах з протилежною стороною [1, 34].

У даній статті ми розглянемо випадки існування солідарної множинності у зобов'язаннях із заподіяння шкоди. Солідарна множинність може існувати у випадках завдання шкоди кількома суб'єктами або кільком суб'єктам. Залежно від того, на стороні кредитора чи боржника існує множинність, вона може бути активною або пасивною.

Щодо активної солідарної множинності, то у зобов'язаннях із заподіяння шкоди, вона виникає у тих випадках, коли шкода заподіяна майну, яке належить на праві спільної сумісної власності декільком особам.

Варто зазначити, що у зобов'язаннях із заподіяння шкоди, в основному, виникає пасивна солідарна множинність. Відповідно до ч. 1 ст. 1190 ЦК України особи, спільними діями або бездіяльністю яких було завдано шкоди, несуть солідарну відповідальність перед потерпілим. Заподіювачі шкоди будуть нести відповідальність за правилами ст. 543 ЦК України, тобто

потерпілий має право вимагати відшкодування шкоди частково або у повному обсязі як від усіх заподіювачів шкоди, так і від будь-кого з них окремо.

Правило про солідарну відповідальність заподіювачів шкоди міститься і у п. 3 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 6 від 27.03.1992 р. «Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди», відповідно до якого особи, які спільно заподіяли шкоду, тобто заподіяли неподільну шкоду взаємопов'язаними, сукупними діями, або діями з єдністю наміру, несуть солідарну відповідальність перед потерпілими.

Як зазначає О. Чернілевська зобов'язанню з відшкодування шкоди, завданої спільно кількома особами, притаманні як загальні умови виникнення (власне шкода, причинний зв'язок між діянням і шкодою, протиправність поведінки усіх солідарних боржників і вина усіх солідарних боржників, за винятком прямо передбачених законом випадків), так і спеціальні. До останніх слід віднести:

1) шкода повинна бути заподіяна не менше, ніж двома особами. При цьому у діянні кожної з них повинні бути присутні всі загальні умови виникнення будь-якого зобов'язання з відшкодування шкоди;

2) дії та/або бездіяльність, якими завдано шкоди, повинні бути взаємопов'язаними, сукупними й мати наслідком неподільну відповідальність усіх боржників. Наявність цих двох зв'язків свідчить про те, що шкода заподіяна спільною поведінкою кількох співборжників [3, 61].

Г.М. Шевченко, вказує, що про спільне заподіяння шкоди можна говорити за наявності трьох умов. По-перше, в заподіянні шкоди беруть участь дві особи або більше. По-друге, шкода, заподіяна діями цих двох або більше осіб повинна бути неподільною, а не являтися простим механічним поєднанням в одну загальну суму наслідків, викликаних самостійними діями кожної із декількох осіб, які притягуються до відповідальності. При цьому зовсім не обов'язково, щоб вони діяли одночасно, важливо, щоб шкода, яка настала, була результатом їх спільних дій. По-третє, дії цих осіб повинні перебувати у причинному зв'язку з наслідками, які настали, тобто із завданою шкодою. Наявність даних ознак при спільному заподіянні шкоди робить осіб солідарно відповідальними перед потерпілим, а зобов'язання з відшкодування шкоди – солідарним [4, 19]

Солідарну відповідальність несуть також: володільці джерел підвищеної небезпеки, якщо внаслідок взаємодії джерел підвищеної небезпеки було завдано шкоди іншим особам (ч. 2 ст. 1188 ЦК України, п. 3 Постанови Пленуму від 27.03.1992 р. № 6); батьки за шкоду, завдану їх малолітніми дітьми (ч. 1 ст. 1178 ЦК України).

Варто зазначити, що при відшкодуванні шкоди одним із заподіювачів шкоди у повному обсязі, зобов'язання потерпілого і заподіювачів шкоди припиняється, а натомість виникає нове зобов'язання між солідарними заподіювачами шкоди, яке регулюється ст. 544 ЦК України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гриценко Г. Г. Множинність осіб у цивільно-правовому зобов'язанні: Дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і

цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Г. Г. Грищенко. – Харків, 2015. – 234 с.

2. Отрадна О.О. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві України: навч. посіб. / О.О. Отрадна. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 240 с.

3. Чернілевська О. Спеціальні умови виникнення зобов'язань із відшкодування шкоди, завданої спільно кількома особами / О. Чернілевська // Підприємництво, господарство і право. – 2016. - № 11. – С. 58-61

4. Шевченко Г.Н. Солидарные обязательства в российском гражданском праве / Г.Н. Шевченко [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/v/solidarnye-obyazatelstva-v-rossiyskom-grazhdanskom-prave><https://cyberleninka.ru/article/v/solidarnye-obyazatelstva-v-rossiyskom-grazhdanskom-prave> -

УДК 347.77.043

Стахира Г. М.

*аспірант кафедри цивільного права і процесу,
Тернопільський національний економічний університет*

Науковий керівник:

д.ю.н., доцент, завідувач кафедри цивільного права і процесу ТНЕУ

Калаур І. Р.

ЦИФРОВИЙ КОНТЕНТ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Цифрова революція ХХ століття кардинально змінила уявлення про речі, як предмети матеріального світу, щодо яких виникають цивільні права та обов'язки. Поява цифрового контенту у формі аудіовізуальних творів, комп'ютерних програм, електронних книг, хмарних технологій зумовила необхідність розробки ефективного механізму правового регулювання їх обігу.

Так, на даному етапі ключовим актом, що закріплює вектор розвитку європейської економіки і права виступає «Цифровий порядок денний для Європи» (Europe Digital Agenda). Що стосується України, то проект документу подібного змісту під назвою «Цифровий порядок денний України 2020» вперше презентовано у грудні 2016 р. Серед ключових цілей, котрих має досягнути Україна на шляху побудови цифрового ринку – є забезпечення нормативно правового регулювання відносин пов'язаних із обігом цифрового контенту [1].

Особливістю цифрового контенту є його подвійна правова природа. Адже, укладаючи цивільно-правові договори, предметом яких виступає цифровий контент, сторони часто стикаються із необхідністю додаткового регулювання відносин пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності творців цифрового контенту. У сфері цивільного права – ключовими елементами що потребують нормативного регулювання виступають: спосіб укладення договору, права та обов'язки сторін, серед яких обов'язок надання доступу до он-лайн сервісу чи оплата за надані послуги. Натомість право